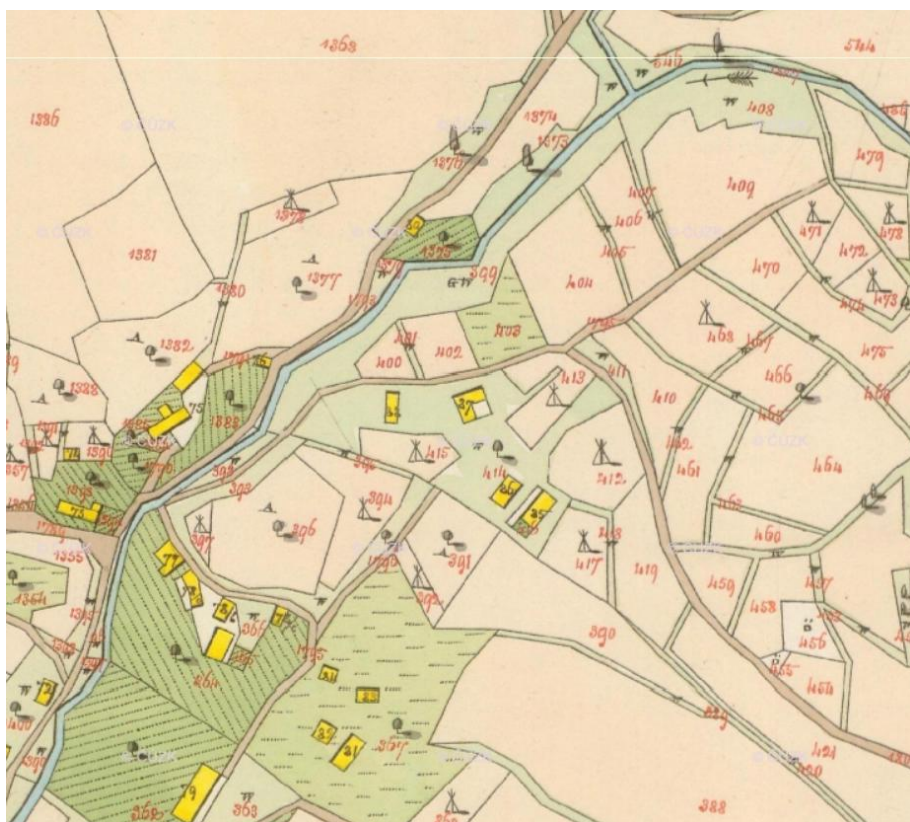

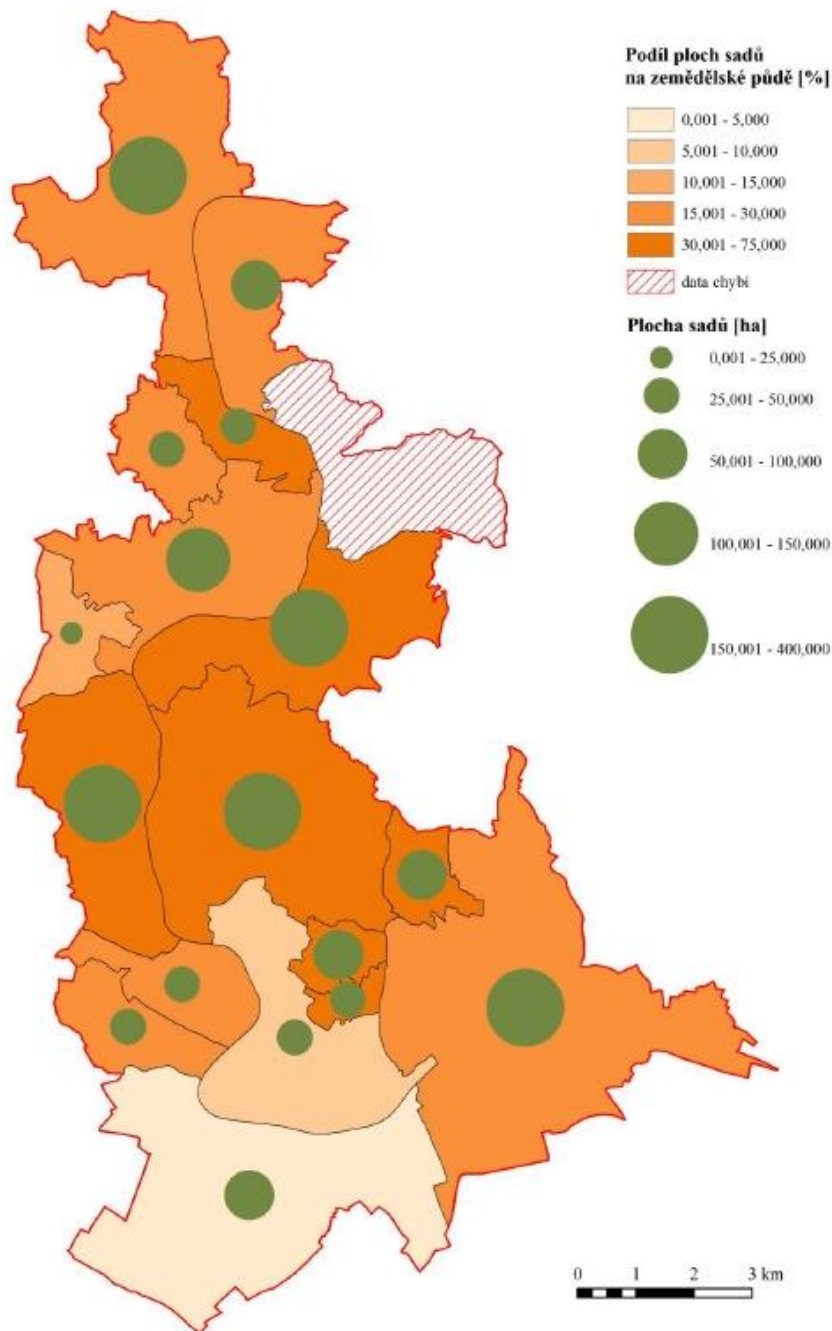
OVOCNÉ SADY V ČESKÉM STŘEDOHOŘÍ V 1. POLOVINĚ 20. STOLETÍ

Mgr. Jiří Riezner, Ph.D.
katedra geografie
Přírodovědecká fakulta
UJEP V Ústí nad Labem

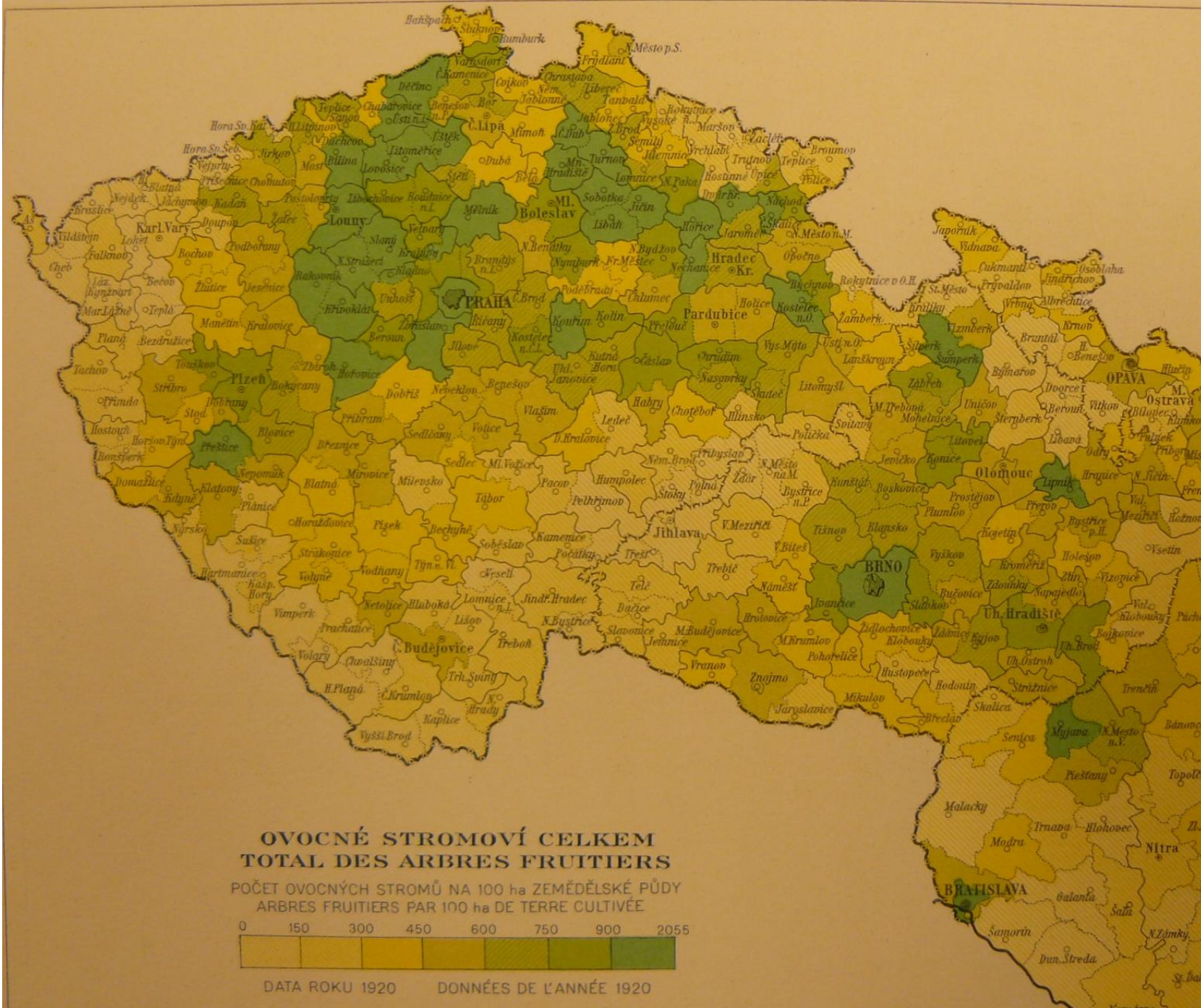
- první zmínka o sadech v ČS z r. 1088 (štěpnice v Žitenicích)
- podpora výsadby ovocných stromů Karlem IV.
- Bohuslav Balbín označil Litoměřicko za „ráj Čech“
- významné byly i další trvalé kultury: vinice a chmelnice

Podíl ploch sadů na
zemědělské půdě a
plocha sadů
roku 1843 v údolí Labe

Zdroj: Ušáková, J. (2015): Vývoj ploch vinic
a sadů v údolí Labe mezi Litoměřicemi a
Ústím nad Labem v letech 1843-2014.
Bakalářská práce, katedra geografie, UJEP
v Ústí nad Labem.

- podkultury:
 - louky
 - orná půda (obilniny, zelenina)
 - pastviny

Sklizeň brambor v Mojžíři. Fotografie J. Katze z roku 1937.

- od středověku export čerstvého a sušeného ovoce, zejména po Labi (*Zillen*), odbytiště: velká města v Čechách, Německo
- zpracování: sušárny, konzervárny a výroba moštu
- odborné školství:
 - Česká zemědělská akademie Děčín Libverda (1849)
 - Ovocnicko-vinařská škola v Litoměřicích (1885)

Blick aus dem Obstgarten auf das Hauptgebäude der k. b. landw. Akademie Tetschen-Liebwerd.

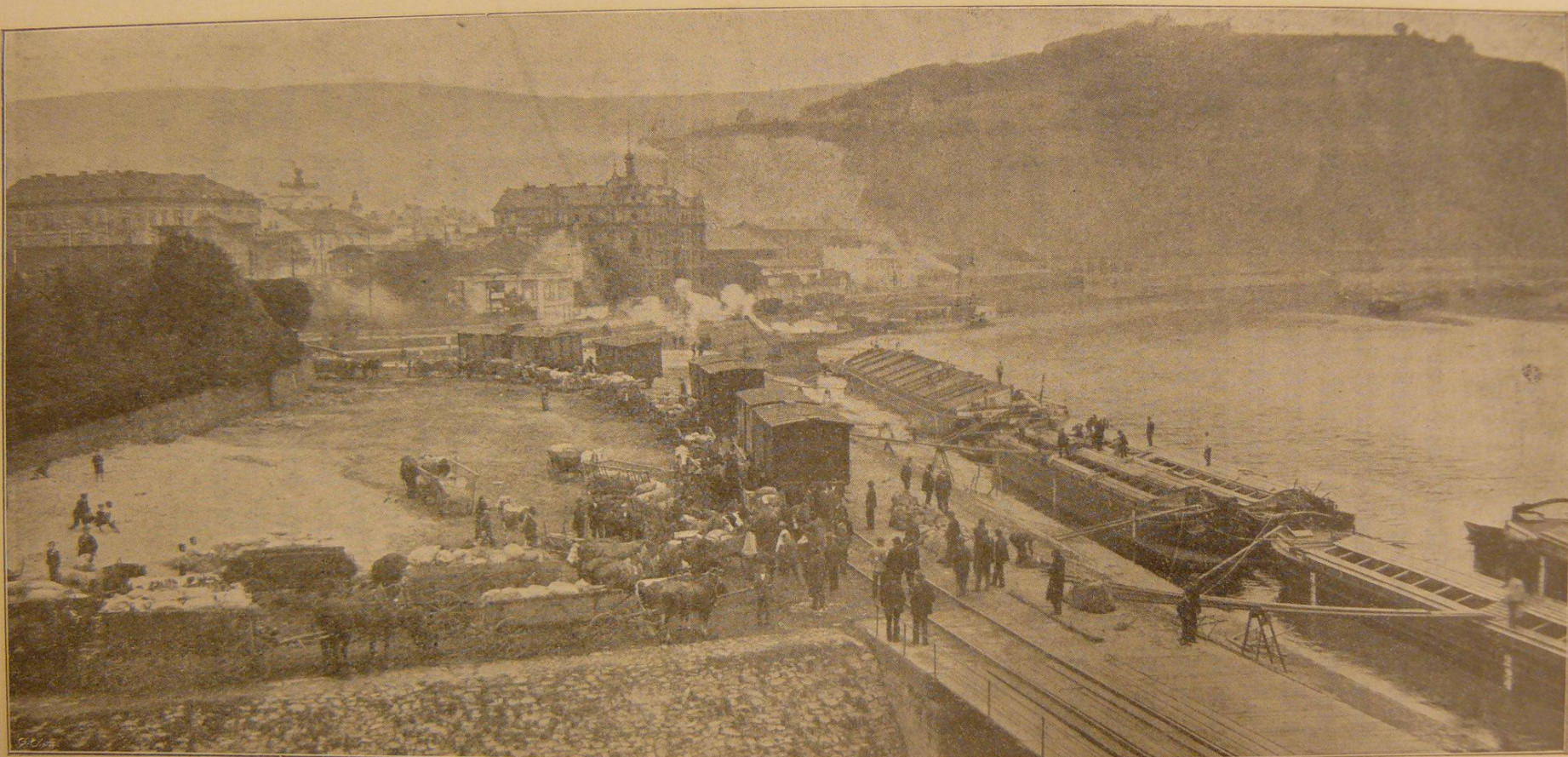
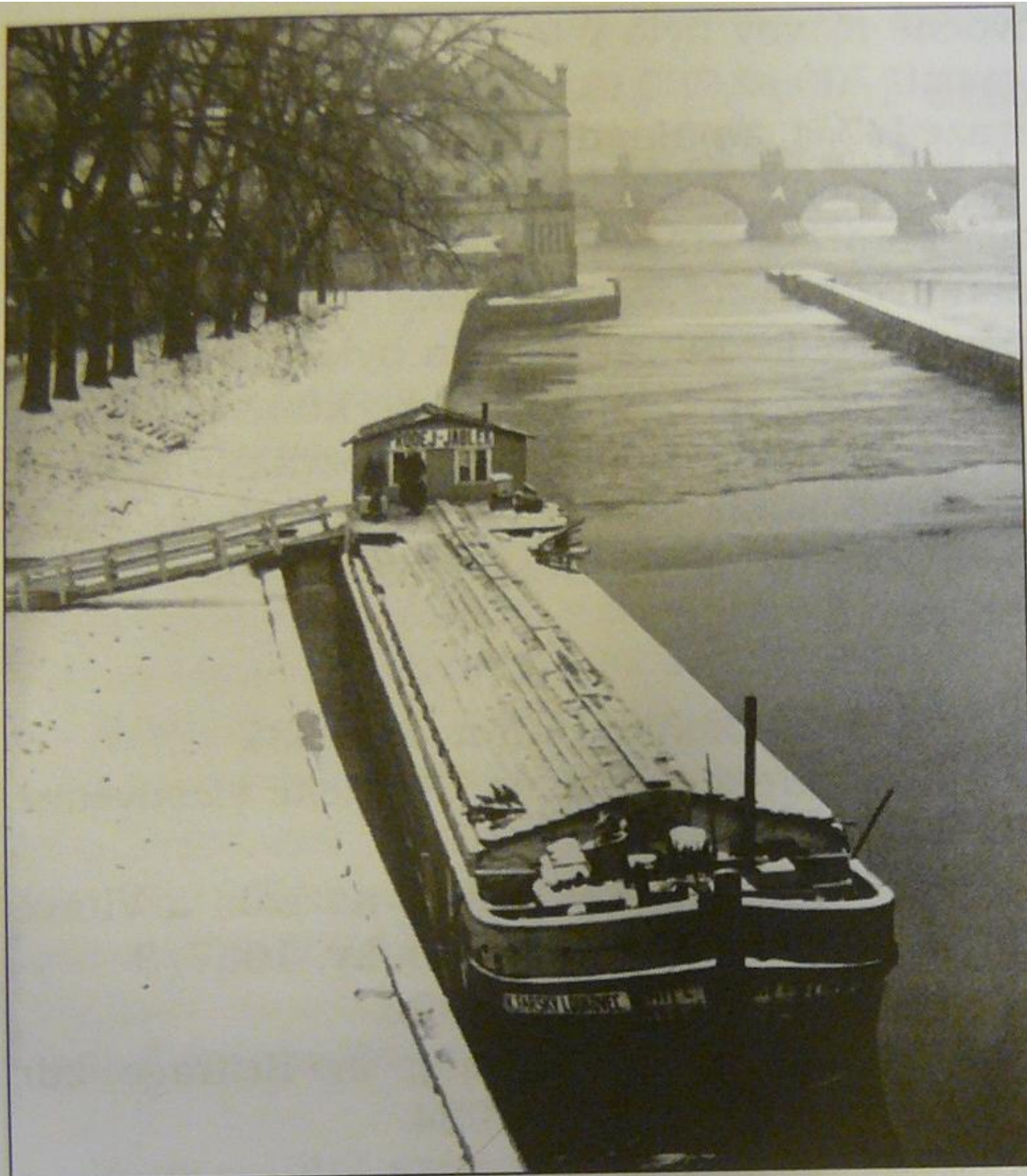

Fig. 4. Die Obstverladung am Umschlagplatz in Nussfig.

Ovocný člun v Praze
u nábřeží „na Kampě“,
30. léta 20. století
(fotoarchív Muzea hl. m.
Prahy, inv. č. 19472/74).

Obst- und Gartenbauverein für das deutsche Elbetal in Böhmen

- založen r. 1900 v Litoměřicích, sídlil v Ústí nad Labem
- 1901: 458 členů, 1913: 6670
- roku 1905 zorganizoval sčítání ovocných stromů
- aktivity: odborné přednášky, vydávání publikací, pořádání kurzů, poskytování roubů, zakládání vzorových sadů
- časopis *Nordböhmische Obst- und Gartenbauzeitung*
- pořádal výstavy (Ústí n. L. - 1903 a 1925)

Ansicht aus der ersten deutschen Obst- und Gartenbau-Ausstellung Hufsig 1903.
Turnhalle — Grosser Saal.

Anficht aus der ersten deutschen Obst- und Gartenbau-Ausstellung Hufsig 1903.
Turnhalle — Kleiner Saal.

02-57

74/04

KATALOG

zur Deutschen

Obst- und Gartenbau-

Ausstellung

AUSSIG

1903.

Okresní vlastivědné muzeum
v Ústí n. L. - Františkově
Iny. 2. 4319

25 Jahre Obst- und Gartenbauverein f. d. deutsche Elbetal in Böhmen

Obst- und Gartenbau Ausstellung

Ausstellungsgelände **Aussig** 26. bis 29. Sept. 1903.
Unter Mitwirkung d. Fachgesellschaft v. Aussig u. Umgebung
täglich Konzert
Eintrittsgelder: 5 Kr. Kinder, Schüler u. Studierende: 2 Kr.

Ausstellungsführer

Verlag des Obst- und Gartenbauvereines
für das deutsche Elbetal in Böhmen, Aussig.

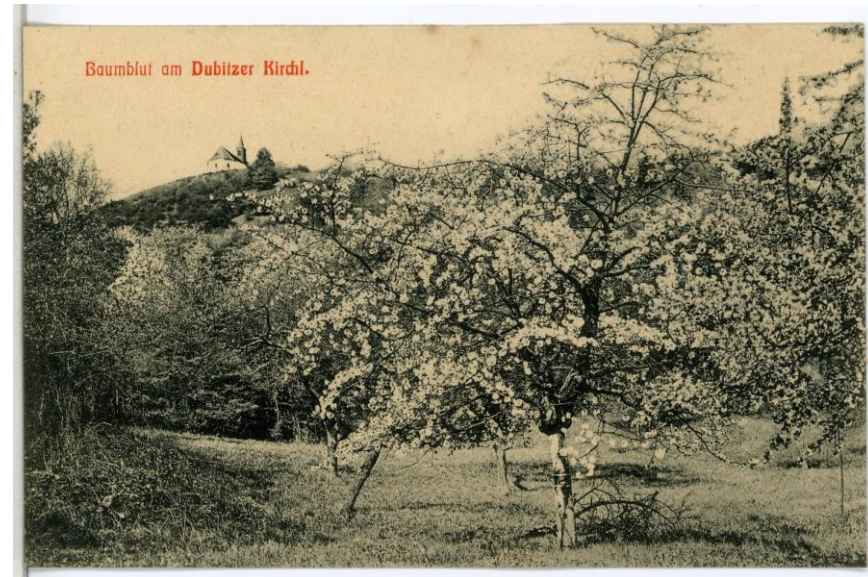
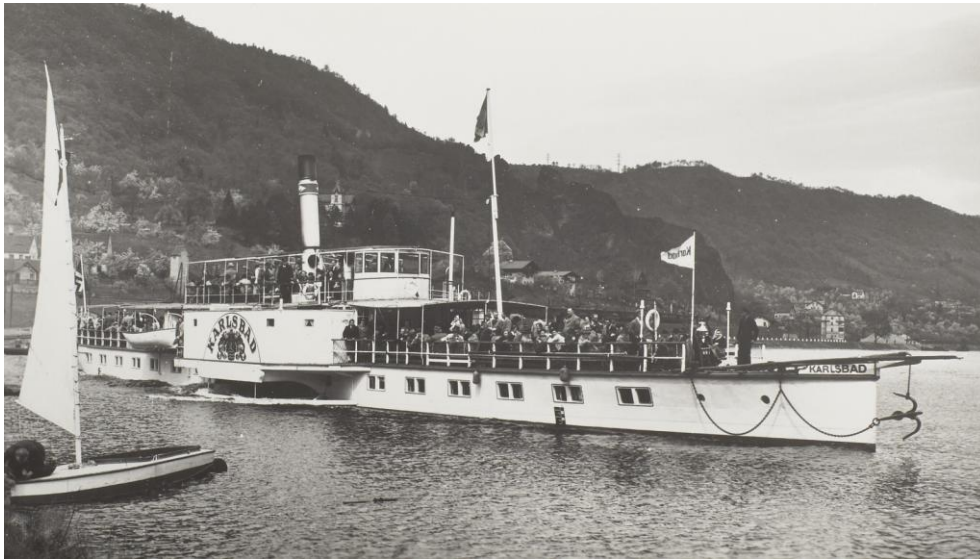
■ krajinotvorný význam

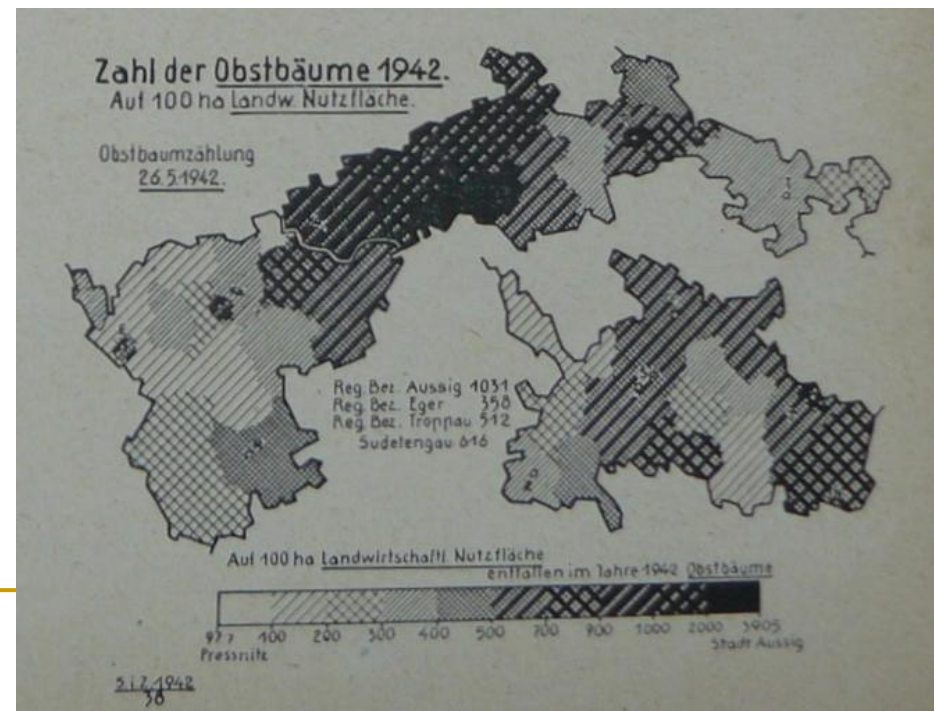
Zur Blüte bei Selbusein

■ turismus

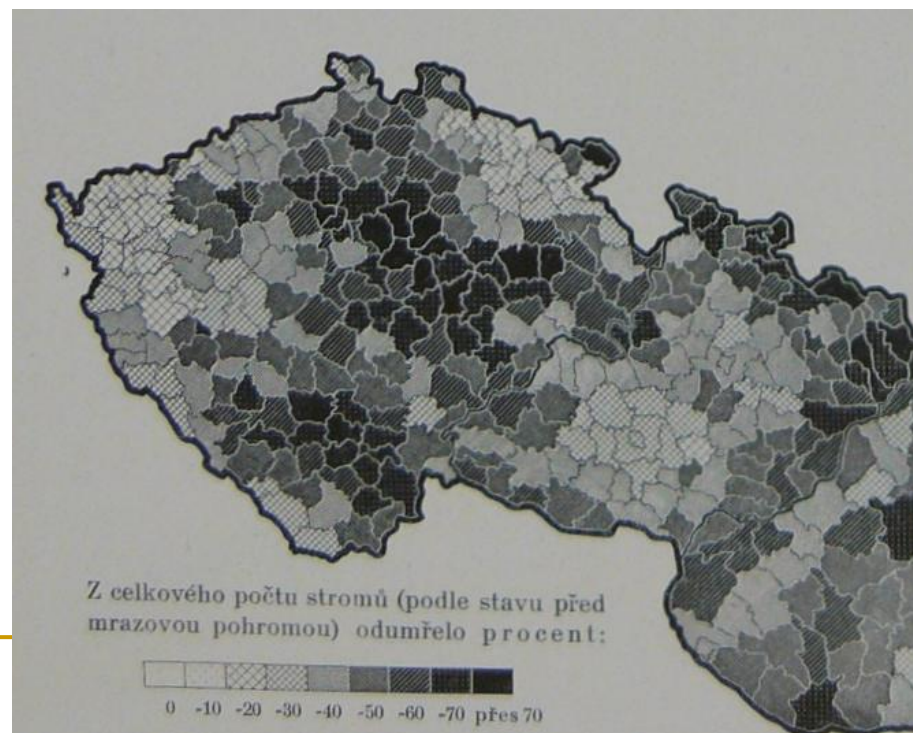

- po 1. sv. válce export také do skandinávských států
- sčítání ovocných stromů r. 1920
- mrazová katastrofa v zimě 1928/29
- poté intenzivní výsadba, sčítání stromů r. 1930 a 1935
- další škody mrazem 1941/42
- sčítání ovocných stromů
v Říšské župě Sudety
r. 1942

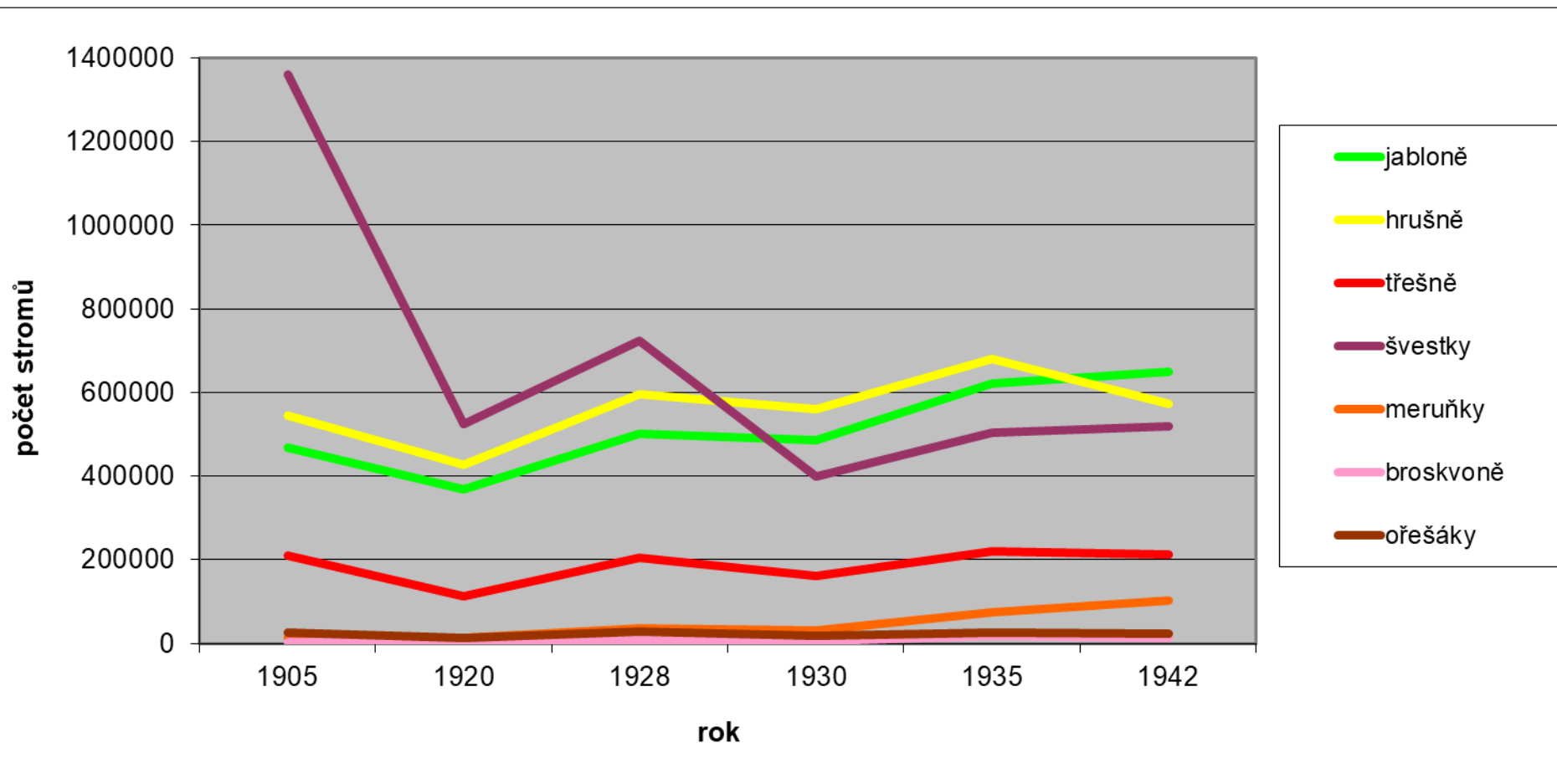

Mrazová katastrofa v zimě 1928/29

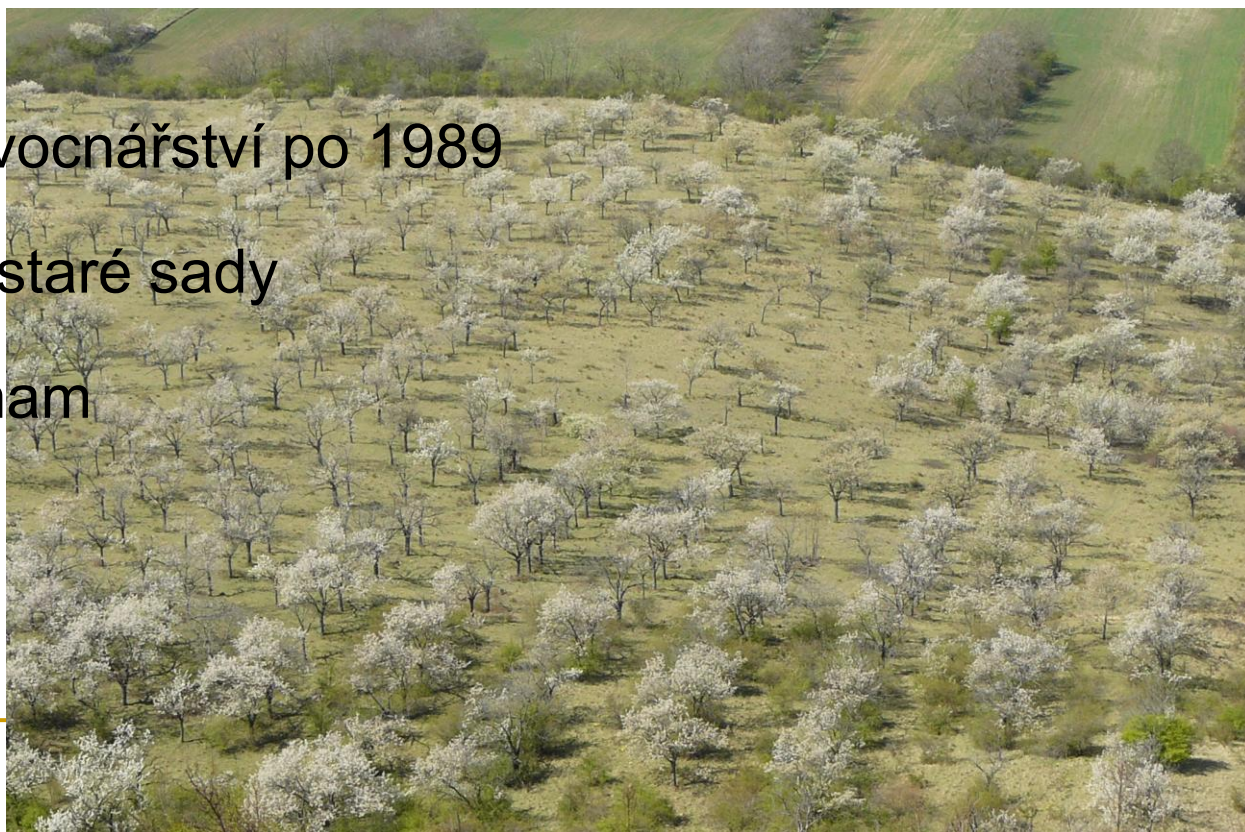
- mrazy v únoru a březnu až $-35\text{ }^{\circ}\text{C}$
- v ČSR odumřelo 24,5 mil. stromů (= 42,6 %), třešně: 46 %
- v ČS zmrzlo 45 % jabloní, 58 % hrušní, 70 % třešní, 96 % meruněk, 76 % broskvoní a 97 % ořešáků
- postiženy hlavně nížiny a kotliny

Vývoj počtu ovocných stromů v Českém středohoří v letech 1905–1942

- po 2. sv. válce snížení zájmu o sadařství, vysídlení Němců, omezení exportních možností a mechanizace zemědělství
- důsledek: zánik značné části sadů
- od 60. let výsadba intenzivních nízkokmenných sadů na Litoměřicku
- transformace ovocnářství po 1989
- nárůst zájmu o staré sady
- ekologický význam

Děkuji za Vaši
pozornost

